ČASOPIS

VLASTENECKÉHO

SPOLKU MUSEJNÍHO V OLOMOUCI.

REDAKČNÍ RADA:

ROSTISLAV BARTOCHA, VÁCLAV NEŠPOR,

JOSEF OTRUBA, DR. BOHUŠ VYBÍRAL.

ROČ. L. — ROK 1937.

43

V OLOMOUCI 1937.

Nákladem Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci.
Číslo šek. účtu 31.804 Praha. — Tisk Nár. knihtiskárna Kramář
a Procházka v Olomouci.

K. Bufková-Wanklová:

Národopisné záznamy z Babic.

Tam, kde stojí dnes kostel a vedle ten statek, býval kdysi hrad. Na jednom kamenu v onom statku čteme dosud letopočet: 1448. Za hradem stávala obora pro zvěř. Tam, kde sousedí měkká země se skálou, je poklad. A tam, kde jsou vápencové skály, podobající se útvary ztroskotanému hradu, říkají, že jsou to zakleté zámky. Až kletba na nich lpící vyprší, stanou se opět zámkem, obytnou budovou. Tam prý chodí bílé, ženské postavy přes most, spojující skály.

Dole jest jeskyně, která vede daleko pod zemí.

Jednou prý jakýsi vězeň na Špilberku prchl. Prokopal se kus, přišel do podzemní chodby, dostal se až do Babic do své jeskyně a bral se dále a dále, až vyšel Výpustkem ven. (Jeskyně u Křtin.)

Poklad, který se tam na nějakém místě nalézá, skládá se z diamantových kuželek a zlatých koulí.

(Vypravovali r. 1911 p. Jahoda mladší a totéž Josef Pitra, 81 let starý z Babic.)

Jak čert vařil kořalku.

Byl jeden sedlák. Ten oral jednou pole. Měl s sebou kus chleba, jejž si položil, v šátku svázaný, na kámen. Když ucítil hlad a vrátil se s pluhem jedné chvíle k tomu místu, darmo ten chléb hledal. Nenašel ho. Čert mu jej snědl.

Když přišel čert do pekla, chlubil se, co provedl. Ale místo pochvaly odsoudil ho nejstarší čert k tomu, že musí onomu sedlákovi zdarma sloužit. Šel tedy k němu a prosil ho, aby ho vzal do služby. Ale sedlák nechtěl. Vymlouval se, že nemá tolik, aby si mohl pacholka vydržovat. »Nu, budu vám sloužit zadarmo,« povídá čert a sedlák ho přijal do služby. Čert věděl, jaká bude povětrnost a proto sel obilí vždycky na skálu, když bylo deštivo, a když bylo slunečno, sel do vlhké půdy. Proto měl vždycky velikou úrodu. A měli tolik obilí, že již nevěděli, kam s tím a co s tím. Ale čert věděl rady. Řekl: »Počké, však já vím, co s tím udělat.«

Začal žito vařit a pořád je vařil, až z něho kapala voda — kořalka. — A proto je kořalka čert na lidi. — Čert se vrátil do pekla a tentokrát ho všichni chválili a nejstarší čert ho za to odměnil.

(Vypravovali: Josef Pitra, 81 let starý, a Josef Jahoda, soukromník, 65 let starý, v roku 1911. Tato pohádka se srovnává námětem úplně s povídkou L. Tolstého: »Jak si čert krajíc chleba zasloužil«, v Povídkách pro lid. Ruská knihovna XXXVII. Str. 128. Praha 1903. Na otázku, odkud znají tito vypravěči onu pohádku, zda ji snad nečetli, oba tvrdili, že ji slyšeli od starých lidí.)

Lidové zvyky.

Na Velké pátek se nesmí hýbat zemjó, protože v pátek bél Pán Kristus pochované — nesmí se kopat, rýt atd. Ráno, než slunko vyšlo, donesla se voda z potoka. Nesměla přijít pod střechu, musela zvostat na dvoře. Všecky děti si klekly, 3krát se pomodlily Otčenáš a Zdrávas Maria a říkaly: »Vítám tě, voděnko čistá, která tečeš od Pána Krista,« načež se v té vodě umyly. Dospělí se hned umyli u potoka po modlitbě, za říkání: »Vitám tě, voděnko čistá« atd. Voda se musela nabírat proti pródu a taky se museli umyt proti pródu.

(Vypravovala roku 1923 Františka Prachařová, nar. r. 1875.)

Hody v minulosti v Babicích.

Čtyry neděle před císařskéma hodama svolal starosta mládež dohromady a volil stárky — to museli bet bezúhonní. Bela při hodách hned muzika. Stárků belo: jeden néstarší, potom druhé, třetí a čtvrté a ti udržovali při muzice pořádek, za ten byli zodpovědní. V pátek před posvícením v lese se uřezala majka. V sobotu se ta maja stavěla, hudba hrála, ve tři hodine odpoledne, před hostincem. — Spíše se odbyvaly tam, kde je Rumler — tam byl tenkrát Martikán. Až majka stála, tak šli všeci do hospody, vylily se 3—4 vědra piva. Udělaly se »šolařky« (pokladnička) ze dřeva, bela zapečetěná a prořezaná malá díra, co be staré dvacetník prošel. Hrály se karty a nejvíc se smělo sázet — z »ferbla« — to se dal čtverák — šesták a hrálo se do rána. Stárek při ukončení otevřel pokladničku a před svědkama se sčítal obnos — třebas tam bylo 24 zlatých — a víc — a to bylo už na ty hody.

V neděli ráno stárci měli zaplacenou mšu svató za všecky chasníky a děvčata. Pak se šlo oběrou kolem oltáře — napřed první stárek, potom ostatní, pak šly stárky, první napřed, za ni druhá, za tó třetí.

Stárci si volili stárky sami. Po mši svaté šli v jednu hodinu stárci s hudbou na faru a podali rozmarýn — za to se platil dobrovolný poplatek — pak šli k nadučitelovi, potom šli k starostovi a k oberfořtovi. Všade dostali peníze. Dvacetník — falář a jiní dávali po zlatce.

Stárky mašlily večer rozmarýny pro stárce a fábory se skleněnéma kuličkama za klobouk. Dívky měly šátke — lipský — měly národní kroje — rukávce — kordulky. Na máji byl kříž — lipský šátek — a jablka. Po té pochůzce začla tancovačka — trvala až do pondělka do rána.

První stárek nosil liniar a hospodské taky a dělali čárky na nich, kolik másů se pilo, »pilo se na vrub«, a když byl na obou stranách počárkované, stárci se sešli, hostinské take — tož zapsal ty čárky — shoblovaly se ty lineary a začalo se znovu pit a dělat čárky. — V pondělí odpoledne ve tři hodiny šel každý stárek s muzikou

pro stárky, první šel pro první a po pořádku, druhé, třetí, čtvrté, a tancovalo se zas do večera. Lucerny se pověsily na máju — asi dvě — tancovalo se venku do sedmi hodin, potom se šlo dovnitř. — K tomu přišli hosti. — Na př. Schöllerovi z Adamova — i velebné pán se protočil s děvčaty u máje. — Staré ženy pily kořalku, dívky víno, hoši pivo a všechno se řezalo na vrub. Až do deseti hodin se tancovalo. To odešly stárky pro rozmarýn, vysoký, a to se již čekalo na ně. Stole se dale okolo zdí, přikryly se bíléma obrosama a postavile se na stůl po dvou láhví vína. Včilka přišly stárky s navěnčeném rozmarýnem a zahrál se jim marš. Jedna stárka ho nesla, dvě držely pentle se strany, za nima šla čtvrtá. Postavily se do prostředka, za nima děvčata a začaly zpívat:

Vy babický stárci,
dneska se vás ptáme,
zač pak my vám kontribuci dáme?
Udělali ste muziku do roka dvakrát,
za to vám řekneme slává,
Pánbůh zaplať.

Stárci na to odpovídali — ale to já již nevím — končilo to výsknutím juchu!

Rozmarýn postavile na stůl. Hudba začala hrát, stárek šel pro svó stárku a tancoval s ňó sám, potom ju zavedl za stůl, posadil za rozmarýn. Potom šel druhé stárek, po něm třetí a potom čtvrté. Potom tancovale ostatní páry. Potom přišel první stárek s dvoma talířama a vybíral peníze. Přišel k první stárce — tenkrát byly stříbrny dvacitníky — žertoval, že toto só peníze — ale vona hodila krécary a říkala: »Toto só peníze.« Potom hodila šesták, čtyrák, potom víc, i papírové peníze, pětky a desítky, až potom již neměla peníze, tak vzala bílé šátek, utřela si ústa na znamení, že již peněz nemá. Potom šli k druhé stárce a opakovalo se to, až všecky vystřídale. Potom šli k druhém děvčatům, ty již nedávaly tolik, jako stárky, ty měle větší přednost a musely víc platit.

Potom se stárci vybrali a šli čítat peníze. Začal se zasazovat rozmarýn — vdaný ženský. Druhé a třetí stárek vybíral peníze a ty ženské si přivlastňovaly rozmarýn, byly pré horší, než ty svobodné, zpívaly a házely rozmarýnem do luftu. Až byly baby hotovy, odklidilo se to všecko a šla hudba dál a pilo se.

Rozmarýn si vzala první stárka dom. Zas se tancovalo do úterka, zas odpoledne, ale to již netrvalo tak dlóho, až někdy přece se i ve středu tancovávalo a to trvalo skoro celé téden.

Někde jinde, třebas v Březině, musela dát první stárka stárkům oběd — v neděli druhó druhá — v třetí neděli třetí stárka — potom poslední. To byly trachty! — obyčejně byly bohaté stárky.

V neděli po hodech byly dozvuky — jenom hudba — zaplatili hostinskému co vybrali. Z hostí každé dostal rozmarýn.

Mája se nechala stát až na Martinský hody v pondělí, při tom museli byt stárci — to se ponechaly peníze na novou pitku.

V pondělí se začala kácet mája. První stárek musel dostat lipské šátek z máju, když ho nedostal, musel platit pokutu. Już čekal, až mája padne, aby ten šátek s kytkou uchytil.

Stárci museli udržovat celé rok pořádek, až do nových hodů, nových voleb stárků. — Tyto obyčeje přestaly v 90. roku. — Dosud chodí se o hodech s rozmarýnem, ale jenom v neděli, só stárci a stárky, ale nepije se już. Co se přijme, dostane »Sokol«.

(Zapsáno v srpnu 1924 dle diktátu Prachařova.)

Josefa Jidrná doplnila toto líčení hodů v Babicích následujícími písněmi:

U máje se zpívali:

Ta babická mája tenká
vidět na ni od Spinberka (Špilberka),
Jak ona se zelená,
na ni šátek se červená.

Ta babická mája tenká,
vidět na ni od Spinberka,
jak ona křivo stojí,
že se stárka tuze strojí.

Ta babická první stárka,
nedala na máji šátka,
nedala ho, neměla ho,
musela dat kacabajo.

Večer v hospodě děvčata zpívají chlapcům:

Vy babická chaso,
předně se vás ptáme:
Začpak my vám dneska
kontribuci dáme?

Muzika nebyla,
jenom v roce dvakrát,
za to my vám řeknem:
chaso, Pánbůh zaplať.

Tři stárky zpívají:

Vy babická chaso hezká,
dovolte nám zpívat dneska.
Dovolte jenom chviličko,
rozveselit své srdičko.

Tři stárci odpovídají:

Vy babické panny cnostné,
zpívejte si s veselosti.
Odstoupnem vás celou chasou,
neboť hody veselé jsou.

Dívky:

Vy babická chaso hezká,
dovolte nám donest dneska.
Stromeček pěkný zelený,
z rozmarýnu pletený.

Chasníci:

Vy babické panny cnostné,
doneste nám stromek skvostné.
My jej rádi uhlídame,
pěkný marš vám zahrát dáme.

(Jdou pro rozmarýnový stromek.)

Dívky sedí za stolem a zpívají:

Ty babický první stárku,
podívej se na svou stárku.
Ona sedí jako růže,
každý ji milovat může.

Ty babický druhý stárku,
podívej se na svou stárku.
Ona sedí jak hřebíček,
má nad ní radost tatíček.

Ty babický třetí stárku,
podívej se na svou stárku.
Ona sedí, jak štajerka,
má nad ní radost matinka.

Ty babický první stárku,
ty chceš na nás po tolárku.
Začpak my je máme dát,
když nás nevzals tancovat.
Zato jednou nebo dvakrát,
zato řeknem Pánbůh zaplať.

Ten babický první stárek,
ten dělá pěkný pořádek.
On se pořád ještě dívá,
která ještě neplatila.

Ten babický druhý stárek,
ten dělá pěkný pořádek,
on se pořád ještě dívá,
která ještě netančila.

Ten babický třetí stárek,
ten dělá pěkný pořádek.
Upravil nám pěkné hody,
nalil nám do vína vody.

(Jidrná, která bývala za mlada také stárkou, mluvila jen o třech stárcích, nepamatuje, že by byli bývali čtyři. Josefa Jidrná narodila se r. 1885. Staré písničky se naučila od své matky, ovdovělé Berhartové, rozené Kubešové z Babic, nar. r. 1855. Její dcera Josefa provdala se r. 1910 za kotlářského dělníka Jidrného v Brně.)

O svatbách.

Když jdou zvat na svatbu, říká družka: »Pan ženich a paní nevěsta vás vzkazuje pozdravit, abyste se za ně nestyděli a je do chrámu Páně vyprovodili. Z chrámu Páně do příbytku jejího, tam jim pomohli jísti a píti, čím je milý Pán Bůh ráčil nadělití. — Kdyby se vám taková nehoda stala a vy dcerušku vdávali neb synáčka ženili, tak vám to budem hledět vynahraditi. Když ničím jiným, tak slovem amen. Pochválen pán Ježíš Kristus.

Když dávají polévku na stůl, říká první družka:

Mládenečku můj milý, ne tak milý, jak jiný,
tvá milá ti vzkazuje, že tě věrně miluje.
Posílá ti lásku
na zlatém provázku.
Abys jí dal tolik hubiček,
jako na té polívečce očiček.
Sčítej si je.

Mládenec odpovídá:

Já sem je dávno sčítal,
ale od tebe žádnó
nedostal.

Říkání při stole:

Kohoutku, kohoutku, kokrhej vesele,
ať se nám nevěsta za stolem zasměje.
Jak pak bych kokrhal, když sem upečený,
na panenském stole, mám být pokrájený.
Na panenském stole, při její večeři,
však se ti nevěsto tvá krása promění.
Tvá krása promění, tvářičky zblednó,
nespatříš nevěsto věnečka pojednó.
Věnečka pojednó, pentličky po dvakrát,
ty musíš, nevěsto, ty musíš zaplakat.
Kdybych já věděla, kde já budu bejvat,
chodila bych já tam, lavicu umejvat.
Lavice umejvat, aby byly bílé,
[bude na nich sedět, potěšení milé.]
Kdybych já věděla, kdy budu nevěstou,
umetala bych tam, rozmarýnem cestu.
Cestu rozmarýnem, aby byla hladká,
aby neupadla šohajova matka.
Šohajova matka, bude někdy dobrá,
když budu nemocna, voděnky mi podá.
Voděnky mi podá a hlavu zaváže,
za malý krátký čas z domu mne vykáže.
nebo: [za malý krátký čas dveři mně ukáže.]

Než jdou ženich s nevěstó do kostela, odprošujó se od rodičů a při tom říká družka. Vítá hosti: »Vítám já vás páni hosté, domácí a přespolní, vítám já vás, vy mládenci, jejž stojíte pod věnci. Vítám já vás, vy družičky, jež máte na hlavách věnečky.

Tato mladá paní nevěsta si mne pozvala na její svarbičku, za nejstarší družičku, abych já ji ve všem zastávala, a na místo ní vás

přivítala. Však vy jí to za zlé míti nebudete, že je ona tak truchlivá, na žádného se nedívá.

Proč by truchlivá nebyla, když po zahradě, po které chodila, více choditi nebude, a kvítí, které tam sázela, více trhati nebude.

Andělé jí z kořene vytrhali korunu, spletli a na hlavu posadili.«

Nato jdou do kostela a tu říká družička: »Mládenečku můj milý, vemte tuto paní mladou nevěstu za ruce, přiveď ji před její rodiče, aby ona se jich odprosila, neboť povinna byla.«

Mládenec: »Prosím vás po prvé rodiče, byste jí odpustili, prosím já vás po druhé, pro pannu Marii, byste jí odpustili její provinění, prosím já vás po třetí pro Ježíše Krista, jeho umučení, byste jí odpustili její provinění.«

Vezme ji za ruku, vede k rodičům, ona klekne před rodiči a oni jí žehnají, dělají jí kříž a učiní kázání, aby hodni byli a t. d.

Družka potom říká:

»Vstaň nevěsto spanilá,
prosba tvá je vyslyšena,
vina tvá je odpuštěna.

A teď, páni hosté, do kostela půjdem, tam se modlit budem, aby tento stav manželský byl požehnaný, jak andělé v ráji.«

Večer, když se sedá ke stolu před jídlem, se říká:

»Modlite se, páni hosti, modlite se k večeři,
aby vám ta modlitbička byla k duši spasení.

Ve jménu otce, straka na švorce,
hrachový mandel, to jest můj anděl.
Konopný provázek,
je můj obrázek.

Bože všech věřících tvorů,
pojďte děti ke stolu.
Co to máte k večeři?
Pečeni.

Kde ste ji vzali?
V panské kuchyni.
Máma s tátou hráli,
když sme ji brali.

A teď se modlete,
jak kdo umíte.
Já se také budu modlit, jak umím.«

Všichni se potom modlí Otčenáš a sednou za stůl. Při svatbách se moc zpívávalo všelijakých písniček starodávných, taky se tancovalo celó noc. Chlapci i stříleli a dělali všelijaky špáse.

(Vypravovala Josefa Jidrná.)

»Před prvním květnem, 30ho dubna, dosud se kropí svěcenó vodó kolem stavení a hospodářských stavení — chlévů a t. d.

Posvěcené kočičky se dávají za okna proti blesku a krupobití a dávají je taky do žita. Srstení (větévky z angreštu) dávají se za okna proti čarodějnicím.

Majky z kytic ze slavnosti Božího těla dávají se nad dveře proti hromu.

O v á n o c í c h se říká:

»Třesu, třesu bez,
kde můj milý večeří dnes,
ať tam třikrát zaštěká pes.«

Tam, kde zaštěká, tam je milý.
Ořechy se loupají a kdo první najde prázdné, ten do roka umře.
Překrojí-li v jabku jádra při rozkrojení, také umře.

O v e l i k o n o c í c h se chodí se »smrťó«; na hůlce majó pannu a říkají:

»Ó smrti, smrti milá,
kdepak's tak dlóho byla?
U studánky, u hlubinky,
nohy, ruce myla.
Čím pak's je utírala?
Lístečkem, plistečkem,
červeným šátečkem utírala.«

Nosijó ju přes dědinu a utopi ju v potoce a říkají:
»Smrt pluje po vodě, nové léto k nám jede.«

(Josefa Jidrná.)

N a o s t a t k y při pochovávání basy zpívají:

Náš tatíček nebožtíček
už nám umřel.
Nic nám po něm nezůstalo
jen co bylo na něm.
Nic nám po něm nezůstalo
jen starý roztrhaný kabát,
ten sme dali za kořalku
a za tabák.

Takto zpívají při pochovávání basy na ostatky. Pak zasednou za stůl.

Jeden vstoupí a zpívá:

Pěkného vraného koně kujou.

Druhý odpovídá:

Velikého bílého, aby nezlámali
pazoury jeho.
Kdybys nebyl pil kořalenku
s pivem,
nebyli by pro tebe chodili
s černým křížem.

Pak s průvodem hudby zazpívali: »Již sem dost pracoval pro tebe člověče.« Pak přestala hudba hrát a již se nesmělo tancovat.

(Josefa Jidrná.)

Můž měl bratránka v Habrůvce. Temo padlo jedenáct koní. Ti koni sebo klókli, až se hoklókli. Jož měl dvanáctýho koňa a měl vo něho strach. Pak šel do Březine k pastérovi a prosil ho, habe mo pomohl s něčém. Škodil mo bratránek. A tož hotař vzal zeline a šel k němo. Dal je na kotel vařit. A vo dvanáctých hodinách v noci přiběhl k němo ten, co mo škodil, ten bratránek, a proboha prosil, habe już nepálil, že už mu škodit jakživ nebode. — Tož mo ten dvanácté kůň jož zvostal.

(Marie Kotvaldová-Sehnalová.)

*

Dež mě belo devět let, pásla sem s bratrem krávo. Jak sme šli dom, potkale sme babu, o keré říkali, že čaruje. — Podívala se — a hlavu dala meze kolena a neco zabrblala. A přišli sme s krávó dom a kráva dojila krív. Mosela sem hutíkat k té babě a baba přišla. Tatínek vzal békovec a povdal: »Te sakra babo, jak to nespravíš tak tě zřezo, až se pos....!« Baba dala slámku meze prste od nohe a řekla: »Běžte dojit, běžte dojit« a maminka dojila mlíko.

(Marie Kotvaldová-Sehnalová.)

Pohádka.

Byl jednou jeden mlynář a měl tři syny. A ten jeden z nich mu povídal: »Tam a tam je voda, když se hí napijete, bodete zdravé.« Tak povdal: »Synu, běž!« Vzal se pytel peněz a nélepšího koňa ze stáje. A přišel na jednu hospodu. A tam byli raubiři a špatni lidi. »Tož, te stréčko, si s nama zahré karte.« Tak se s nima zahrál a prohrál všechny peníze a koňa a bel rád, že se dostal díro, kanálem ven. Za rok přišel dom a druhé syn povdal: »Tatínku, já pudo take.« Zas si vzal pytel peněz a koňa. Zas přišel na to hospodo. Dělo se mo tak, jak temo prvnímu. Za rok přišel zas dom a vode nedonesl. A povdal: »Voda néni k nalezení.« A teď měle Janoša, ten povdal: »Tatinku, prosím vás, já pudo. Dete mě šmatlavýho koňa a jenom sto rénskéch.« Bratři se mo smáli, co pré, te Honzo hlópé, tam bodeš dělat? Honza, když přišel na hospodo, povečeřal, pomodlil se. A ráno se nasnídal a zas pomodlil a spánembohem šel. A jak přišel k leso, přišel k němo dědóšek. »A kam pak, ty človíčku, take jedeš?« — »Pantáto, mám starýho tatinka. A tam a tam v tem zámko je taková voda. Dež se hí napije, je mladém.« — »Přindeš do lesa, potkáš tři zvířata, žabu, šťóra a hada. Jednemo hodiš rohlík, potkáš žabu, te hoď pletýnko a mosíš hojíždět; až potkáš šťóra. Temu hoď večku. A já tě bodo čekat konec lesa. Pak ti všecko povím, co máš dělat. A tam bode krásny kvítí. A všecko bode křičet: »Já su krásny, mě hutrhni!« Nesmíš žádny hutrhnót, nebo bes zvostal tem kvítkem taky. Vody si naber do bečičke, koňa postav do stája a běž z jedné

komnaty do druhé, všade bodeš mít skvostná hídla a v poslední komnatě bode krásná paní v černéch šatech — v černém závoju.

Janoš se najedl a napil. Bel večír. Povdal si: »A dyť já s tó paní se možo hít taky vespat.« Ráno Janoš vzal bečku s vodó a spánembohem jel. Bratři ho čekale, že skutečně tó vodo donese, že věděle, že nebode hrát v hospodě. Tak se spolo domlóvale, že mo vodo seberó a že mo do bečke nalijó lóžoveco. Jak bratr přijel, hned ho vítale, vodo mc sebrale a lóžovico mo tam naléle. Janoš vzal bečko s vodó, šel k tatínkovi a podal mo jo. Tatínek se hí napil a bel na hómor nemocné. Za trest mosel Januš pást koze, prasata, vovce, kráve a s dobetkem mosel jest mláto a s něma spávat.

Za rok přišla do mléna krásná paní s malém chlapečkem a prosila mlenáře, habe je nechál na bytě. Ale, že potřeboje hlídače ho svých dveří. Mlynář bél ochotné se dvóma synama, že hi tam jedneho syna dá. Ale ona žádnyho nechcela, jen teho, co pásl dobytek. Dívala se z vokna a hned ho poznala, že je to její vesvoboditel. Dež hináč hudělat nechcela, tož ho dát mosel. A hešče prosela mlynáře, habe hí dál vano na kópáňo a tepló vodo. Dala si svéjho vesvoboditela na vano, humyla ho a voholila. A bratři se šli dívat, esli je tam s ňó. A von bél pryč. Ráno vzal Janoš senáčka na roke, princezna vzala vode, podala hí tatínkovi, keré se hí napíl a bél hned mladé. Tak se to hned na ně prozradilo a te dva syne nechál otec roztrhat čtyřma volama. Janúš bel mlynářem.

(Vypravovala Marie Kotvaldová-Sehnalová, 80tiletá. Pohádku jí vypravoval její dědeček, když byla malým děvčátkem.)

*

Bél jeden a pracoval ho mistra a jeho paní špatně vařila. Tak se na ni pomstil. A dež sklókala, hodil hí kos mydla do máslenke. Takto sklóct nemohla. A von jí povdal: »Panímámo, počkéte, já vám pomužu.« A máslenko vedrhl: »A už to máte spraveny, běžte sklókat.« A sklókla. Vod té chvíle se měl dobře. (Vypravovala tatáž.)

*

Jedna hospodyň sklókala a nemohla nihdá sklóct. Hospodář se jednó dozlobil a povdal: »Já do té máslenke střelím.« V té chvíli přišla jakási ženská a řekla: »Co? — co nemůžete sklóct? Ukažte — ukažte já vám to skločo« a vopravdu sklókla. A vod té dobe hospodyň pořád już sklókala. (Vypravovala tatáž.)